

prema socijalizaciji kapitala - neposredno samo simptom potpune pobjede aktivnog kapitala nad nad rasipnim bogatstvom, tj. pretvaranje svega privatnog vlasništva u industrijski kapital - potpuna pobjeda privatnog vlasništva nad svim njegovim prividno još ljudskim kvalitetama i potpuno podjarmljivanje privatnog vlasnika suštini privatnog vlasništva - radu. Razumje se, industrijski kapitalist takodjer uživa. On se ni u kom slučaju ne vraća neprirodnoj jednostavnosti potrebe, ali njegov užitak je samo sporedna stvar, oporavak podređen proizvodnji, pri tom sračunat, dakle čak ekonomičan užitak, jer on ubraja svoj užitak u troškove kapitala, a njegov užitak smije ga stajati samo toliko da se potrošeno opet može nadomjestiti reprodukcijom kapitala s dobitkom. Užitak je dakle podređen kapitalu, individuum koji uživa individuumu koji štedi, dok se prije događalo suprotno. Stoga je smanjenje kamate samo utoliko simptom ukidanja kapitala ukoliko je simptom njegove dovršene vlasti, dovršenog otudjenja, koji stoga žuri svom ukidanju. To je uopće jedini način na koji ono što postoji potvrđuje svoju suprotnost.)

Stoga je prepirka nacionalnih ekonomista o luksuzu i štednji samo prepirka nacionalne ekonomije koja je sebi razjasnila suštinu bogatstva a onom nacionalnom ekonomijom koja je još prožeta romantičnim, antiindustrijskim uspomenama. Nijedna strana ne zna da predmet prepirke svede na njegov jednostavan izraz i zato međusobno izlaze na kraj.^[AH]

Zemljišna renta je nadalje bila oborena kao zemljišna renta na taj način što je novija nacionalna ekonomija, nasuprot argumentu fiziokrata da je zemljoposjednik jedini istinski proizvođač, pokazala protivno: da je zemljoposjednik kao takav jedini sasvim neproductivni rentijer. Agrikultura je stvar kapitalista koji svoj kapital ulaže tamo gdje od njega može očekivati uobičajnu dobit. Stoga se postavka fiziokrata - da zemljoposjed kao jedino produktivno vlasništvo treba sam da plati državni porez, dakle i da ga sam odobri i ucestvuje u državnim poslovima - mijenja u obrnuto odredjenje: da je porez na zemljišnu rentu jedini porez na neproductivan prihod, da je on stoga jedini porez koji nije štetan nacionalnoj proizvodnji. Razumije se da pri takvom svaćanju ni politička privilegija zemljoposjednika ne slijedi više iz činjenice što su uglavnom oni oporezivani.

Sve što Prudon shvaća kao kretanje rada protiv kapitala samo je kretanje rada u odredjenju kapitala, kretanje industrijskog kapitala protiv kapitala koji se ne troši kao kapital, tj. ne troši se industrijski. I to